

ఈ వారం విద్యలో..

సామాచారం	మంగళవారం	బుధవారం	గురువారం	శుక్రవారం	శనివారం	ఆదివారం
జనరల్ స్టడీస్/ఆర్ఆర్జి- హిస్టరీ IBPS Clerks - Numerical Ability	జనరల్ స్టడీస్/ఆర్ఆర్జి- పాలిటీ IBPS Clerks - Reasoning	జనరల్ స్టడీస్/ఆర్ఆర్జి - మ్యాథ్/మెటిక్స్ IBPS Clerks - General English	జనరల్ స్టడీస్/ఆర్ఆర్జి- కరెంట్ అఫైర్స్ JEE Main - Maths	జనరల్ స్టడీస్/ఆర్ఆర్జి- ఎకానమీ JEE Main- Physics	జనరల్ స్టడీస్/ఆర్ఆర్జి - సైన్స్ JEE Main- Chemistry	లెర్న్ ఇంగ్లీష్/ Learn English General Studies- Current Affairs

భారత రాజ్యాంగంలో ఉన్న సమాఖ్య లక్షణం ఏది?

భారత సమాఖ్య వ్యవస్థ

- భారత రాజ్యాంగంలో 'సమాఖ్య' అనే పదం ఎక్కడ ఉంది?
 - ఆర్టికల్-1
 - మొదటి షెడ్యూల్
 - మొదటి భాగం
 - ఎక్కడా లేదు
- వివరణ: భారత రాజ్యాంగంలో సమాఖ్యకు సంబంధించిన అంశాలు ఉన్నప్పటికీ 'సమాఖ్య' అనే పదాన్ని ఎక్కడా పొందు పర్చలేదు. ఆర్టికల్-1 భారతదేశాన్ని 'రాష్ట్రాల ఐక్యత' (Union of States) గా పేర్కొన్నది. దీనిలో అంతర్గతంగా రాష్ట్రాలు అనే పదంలో సమాఖ్య అనే భావన ఉన్నప్పటికీ సమాఖ్య అనే పదం మాత్రం లేదు. చివ్వు బెంగాల్ ప్రభుత్వం 1977లో కేంద్రానికి సమర్పించిన మెమోరాండంలో ఆర్టికల్-1లో ఉన్న 'రాష్ట్రాల ఐక్యత'ను తొలగించి 'సమాఖ్య'ను చేర్చాలని కోరింది.
- భారత సమాఖ్య వ్యవస్థ ఏ దేశ సమాఖ్యను పోలి ఉంటుంది?
 - అమెరికా
 - స్విట్జర్లాండ్
 - కెనడా
 - ఆస్ట్రేలియా
- వివరణ: భారత సమాఖ్యకు భారత ప్రభుత్వ చట్టం-1935 ఆధారం అయినప్పటికీ ఇది కెనడా దేశ సమాఖ్యను పోలి ఉంటుంది. ఇది కెనడా దేశం లాగా సాధారణ పరిస్థితుల్లో కేంద్ర, రాష్ట్రాల వాటి వాటి పరిధుల్లో పనిచేస్తూ సమాఖ్య లాగా కనిపిస్తుంది. అంటే వీటి మధ్య అధికార విభజన స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. కానీ అత్యవసర పరిస్థితుల్లో కేంద్రానికి సంపూర్ణ అధికారం ఉండటం వల్ల ఇది పూర్తిగా ఏకకేంద్ర ప్రభుత్వంగా కనిపిస్తుంది. అందుకే బీఆర్ అంబేద్కర్ భారత సమాఖ్య వ్యవస్థను అవ సరానికి అనుగుణంగా మారే సమాఖ్య అని వ్యాఖ్యానించారు.
- భారత సమాఖ్య వ్యవస్థను 'సహకార సమాఖ్య' గా వ్యాఖ్యానించింది?
 - కె.సి.వేర్
 - గ్రాన్విల్ ఆస్టిన్
 - మారీస్ జోన్స్
 - పాల్ ఆపిల్ బీ
- వివరణ: భారత సమాఖ్య వ్యవస్థను 'సహకార సమాఖ్య' అని రాజనీతి పండి తుడు గ్రాన్విల్ ఆస్టిన్ వ్యాఖ్యానించాడు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు పాలనా, ఆర్థిక పరమైన అంశాల్లో పరస్పరం సహకారం కుంటాయి. కాబట్టి సహకార సమాఖ్యగా పేర్కొన్నాడు. అదే విధంగా కె.సి.వేర్ భారతను 'అర్థ సమాఖ్యగా వ్యాఖ్యా నించగా; మారీస్ జోన్స్ 'బేరమాడే సమాఖ్య' అంటే; పాల్ ఆపిల్ బీ అనే పండితుడు భారత 'తీవ్ర మైన సమాఖ్య' వ్యవస్థగా పేర్కొన్నాడు.
- కింది వాటిలో భారత రాజ్యాంగంలో ఉన్న సమాఖ్య లక్షణం ఏది?
 - ద్విసభ విధానం
 - అఖిల భారత సర్వీసులు
 - అవశిష్ట అధికారాలు
 - ఏకీకృత న్యాయవ్యవస్థ
- వివరణ: ద్విసభా విధానం, ద్విసభ ప్రభుత్వం, అధికార విభజన, లిఖిత రాజ్యాంగం, రాజ్యాంగ ఔన్నత్యం, ధృఢ రాజ్యాంగం అనేవి భారత సమాఖ్య వ్యవస్థ ప్రధాన లక్షణాలు. కేంద్రంలో శాసనాలు నిర్మించటానికి రెండు సభలు ఉంటే దానిని ద్విసభా విధానం అంటారు. భారతదేశంలో శాసన నిర్మాణ శాఖ అయిన పార్లమెంట్ లో రెండు సభలు ఉంటాయి. దిగువ సభ అయిన లోక్ సభ ప్రత్యక్షంగా ప్రజలకు బాధ్యత వహిస్తూ, ఎగువసభ అయిన రాజ్యసభ రాష్ట్రాలకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది. అందుకే రాజ్యసభను రాష్ట్రాల సభ అని అంటారు.
- భారత రాజ్యాంగంలో ఏ షెడ్యూల్ లో అధికార విభజన గురించి ఉంది?
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
- వివరణ: భారత రాజ్యాంగంలో 7వ షెడ్యూల్ లో శాసనపరమైన అధికార విభ జన గురించి ఉంది. ఇందులో అధికార విభజనను మూడు రకాలుగా మూడు జాబితాల్లో పొందుపర్చారు. అవి.
 - కేంద్ర జాబితా: ఇందులో ఉన్న అంశాలపై కేంద్రమే శాసనాలు నిర్మిస్తుంది. ప్రారంభంలో ఇందులో 97 అంశాలు ఉంటే ప్రస్తుతం 100 ఉన్నాయి.
 - రాష్ట్ర జాబితా: ఇందులో ఉన్న అంశాలపై శాసనం చేసే అధికారం రాష్ట్రానికే ఉంటుంది. ప్రారంభంలో ఈ జాబితాలో 66 అంశాలు ఉంటే ప్రస్తుతం 61 అంశాలు ఉన్నాయి.
 - ఉమ్మడి జాబితా: ఇందులో ఉన్న అంశాలపై కేంద్రం, రాష్ట్రాల శాసనాలు రూపొందించవచ్చు. ప్రారంభంలో ఇందులో 47 అంశాలు ఉంటే ప్రస్తుతం 52 ఉన్నాయి.
- కేంద్ర, రాష్ట్రాల మధ్య ఏ అంశంలో అధికార విభజన జరగలేదు?
 - శాసన సంబంధాలు
 - పరిపాలక సంబంధాలు
 - ఆర్థిక సంబంధాలు
 - న్యాయ సంబంధాలు
- వివరణ: భారత రాజ్యాంగంలో కేంద్ర-రాష్ట్రాల సంబంధాలను మూడు విభాగాల కింద విభజించారు. 11, 12వ భాగాలలో వీటిని పొందుపర్చారు. అవి
 - శాసన సంబంధాలు (11వ భాగంలో) ఆర్టికల్ 245 నుంచి 255 వరకు
 - పరిపాలనా సంబంధాలు (11వ భాగంలో) ఆర్టికల్ 256 నుంచి 263 వరకు
 - సి) ఆర్థిక సంబంధాలు (12వ భాగంలో) ఆర్టికల్ 264 నుంచి 300 A వరకు
- అవశిష్ట అధికారాలపై శాసనాలు నిర్మించే అధికారం ఎవరికి ఉంటుంది?
 - భారత పార్లమెంట్
 - రాష్ట్ర శాసన నిర్మాణ శాఖ
 - స్థానిక ప్రభుత్వాలకు
 - 1, 2 సరైనవి
- వివరణ: 7వ షెడ్యూల్ లో ఉన్న కేంద్ర, రాష్ట్ర, ఉమ్మడి జాబితాల్లో లేని అంశాలను అవశిష్ట అధికారాలు అంటారు. వీటిపై శాసనం చేసే అధికారం భారత పార్లమెంట్ కు ఉంటుంది. ఆర్టికల్-248 అవశిష్ట అధికారాల గురించి తెలుపుతుంది. దీనిని కెనడా రాజ్యాంగం నుంచి స్వీకరించారు.
- భారత రాజ్యాంగంలో ఏ ఆర్టికల్ ప్రకారం అంతరాష్ట్ర నదీ జలాల ట్రీబ్యునల్ ను ఏర్పాటు చేస్తారు?
 - 252
 - 254
 - 262
 - 264
- వివరణ: ఆర్టికల్ 262 ప్రకారం నదీ జలాల వివాద పరిష్కారానికై పార్లమెంట్ అంత రాష్ట్ర నదీ ట్రీబ్యునల్ ను ఏర్పాటు చేయవచ్చు. దీనికి అనుగుణంగా 1956లో అంతరాష్ట్ర నదీ జలాల చట్టాన్ని చేశారు. ఇప్పటికీ 8 ట్రీబ్యునల్స్ ను ఏర్పాటు చేశారు. అవి. నర్మదా ట్రీబ్యునల్ (1969), కృష్ణా ట్రీబ్యునల్ (1969), గోదావరి ట్రీబ్యునల్ (1969), రావి-బియాస్ ట్రీబ్యునల్ (1986), కావేరి ట్రీబ్యునల్ (1971), కృష్ణా జలాలపై రెండో ట్రీబ్యునల్ (2004), వంశధార ట్రీబ్యునల్ (2010), మహాదమి ట్రీబ్యునల్ (2010).
- అంతరాష్ట్ర మండలిని తొలిసారిగా ఏర్పాటు చేశారు?
 - 1950
 - 1956
 - 1990
 - 1996
- వివరణ: కేంద్ర-రాష్ట్రాల మధ్య సమస్యల పరిష్కారానికై, పరస్పర సహకారానికై అంత రాష్ట్ర మండలిని ఏర్పాటు చేయాలని ఆర్టికల్-263 తెలుపుతుంది. అంతరాష్ట్ర మండలిని భారత రాష్ట్రపతి ఏర్పాటుచేస్తే దీనికి పదవీరత్యా ప్రధాన మంత్రి చైర్పర్సన్ గా వ్యవహరిస్తాడు. అన్ని రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రులు; డిప్యూటీ, పుదుచ్చేరి, జమ్మూ-కశ్మీర్ ముఖ్యమంత్రులు; శాసన సభలు లేని కేంద్రపాలిత ప్రాంతాల పాలకులు; ప్రధానమంత్రి నియమించే ఆరుగురు కేంద్ర మంత్రులు ఇందులో సభ్యులుగా ఉంటారు. ఆర్.వెంకట్రామన్ రాష్ట్రపతిగా ఉన్నప్పుడు 1990లో తొలిసారిగా అంతరాష్ట్ర మండలిని ఏర్పాటు చేశారు. ఆ సందర్భంలో భారత ప్రధాన మంత్రి వి.పి. సింగ్.
- కింది వాటిలో రాజ్యాంగబద్ధమైంది ఏది?
 - నీతి ఆయోగ్
 - మండల సంఘాలు
 - ఆర్థిక సంఘం
 - పైవన్నీ
- వివరణ: కేంద్ర-రాష్ట్రాల మధ్య ఆర్థిక వనరుల పంపిణీకై అవసరమైన సూచనలు ఇవ్వడానికి ఆర్టికల్-280 ప్రకారం ఆర్థిక సంఘం ఏర్పడింది. ఇది రాజ్యాంగబద్ధమైంది. ఇందు లో ఒక చైర్మన్, నలుగురు సభ్యులను రాష్ట్రపతి నియమిస్తారు. దీని పదవీకాలం ఐదేళ్లు. కె.సి. నియోగి మొదటి ఆర్థిక సంఘం చైర్మన్ కాగా; ఎన్.కె. సింగ్ ప్రస్తుత 15వ ఆర్థిక సంఘం చైర్మన్. నీతి ఆయోగ్, మండల సంఘాలు రాజ్యాంగేతర సంస్థలు నీతి ఆయోగ్ కేంద్ర కేబినెట్ ఉత్తర్వు ద్వారా 2015 జనవరి 1న అమలులోకి వచ్చింది. పార్లమెంట్ చట్టం ద్వారా 1956లో 5 మండల సంఘాలు ఏర్పడితే, 1971లో ఆరో మండల సంఘం ఏర్పడింది.
- భారత రాష్ట్రపతి వద్ద ఉండే నిధి/ఖాతా పేరేమిటి?
 - భారత సంఘటిత నిధి
 - భారత అగంతుక నిధి
 - భారత ప్రభుత్వ ఖాతా
 - పైవేవి కావు
- వివరణ: రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్-267 ప్రకారం ఏర్పడిన భారత అగంతుక నిధి రాష్ట్రపతి వద్ద ఉంటుంది. ప్రకృతి వైపరీ త్యాలు, క్షామం వంటి అత్యవసర సందర్భాల్లో అయ్యే వ్యయాన్ని భరించడానికి రాష్ట్రపతి వద్ద ఉన్న ఈ ఖాతా నుంచి చెల్లిస్తారు. దీని నుంచి చెల్లించే చెల్లింపులకు పార్లమెంట్ అనుమతిని తర్వాత పొందవచ్చు. 1950లో అగంతుక నిధి చట్టం ప్రకారం 15 కోట్లతో దీనిని ప్రారంభించారు. రాష్ట్ర స్థాయిలో రాష్ట్ర అగంతుక నిధి రాష్ట్ర గవర్నర్ ఆధీనంలో ఉంటుంది.
- మొదటి పరిపాలనా సంస్కరణల కమిషన్ చైర్మన్ ఎవరు?
 - కె.హనుమంతయ్య
 - మొరార్జీ దేశాయ్
 - పి.వి. రాజమన్నార్
 - ఎమ్.సి. సెతల్వాడ్
- వివరణ: పరిపాలన రంగంలో సూచనలు చేయడానికి 1966లో మొరార్జీ దేశాయ్ నాయకత్వంలో మొదటి పరిపాలనా సంస్కరణల కమిషన్ ఏర్పాటు చేశారు. 1967లో మొరార్జీ దేశాయ్ ఉప ప్రధానిగా బాధ్యతలు చేపట్టాక దీనికి రాజీనామా చేశారు. ఆ సందర్భంలో దీనికి కె.హనుమంతయ్య అధ్యక్షత వహించారు. 1970లో ఈ కమిషన్ సమర్పించిన నివేదికకు తుది రూపం ఇవ్వడానికి ఎం.సి. సెతల్వాడ్ నేతృత్వంలో నిపుణుల కమిటీని వేశారు. ఈ కమిటీ 20 నివేదికలతో 581 సూచనలు చేసింది.
- రాష్ట్రాలకు మరిన్ని అధికారాలకై 1977లో కేంద్రానికి మెమోరాండం సమర్పించిన రాష్ట్రం?
 - పశ్చిమ బెంగాల్
 - కేరళ
 - తమిళనాడు
 - మహారాష్ట్ర
- వివరణ: పశ్చిమ బెంగాల్ లో 1977లో అధికారంలోకి వచ్చిన సీపీఎం పార్టీ (జ్యోతిబసు ముఖ్యమంత్రి) రాష్ట్రాలకు మరిన్ని అధికారాలకై కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఒక మెమోరాండం సమర్పించింది. అఖిల భారత సర్వీసులను రద్దు చేయాలి; కేంద్ర ఆదాయంలో రాష్ట్రాలకు 75 శాతం వాటా ఇవ్వాలి; ఆర్టికల్ 356, 357, 360లను రద్దు చేయాలని మొదలగు సూచనలు చేసింది.
- కేంద్ర, రాష్ట్ర సంబంధాల పునఃపరిశీలనకై ఆర్.ఎన్. సర్కారియా కమిషన్ ను నియమించినప్పుడు భారత ప్రధాని ఎవరు?
 - మొరార్జీ దేశాయ్
 - చరణ్ సింగ్
 - ఇందిరా గాంధీ
 - రాజీవ్ గాంధీ
- వివరణ: కేంద్ర-రాష్ట్ర సంబంధాల పునః

జనరల్ స్టడీస్
ఆర్ఆర్జి
ఇండియన్ పాలిటీ
ప్రత్యేకం

ఏర్పాటు చేస్తారు?
1) 252 2) 254 3) 262 4) 264

జ. 3;
వివరణ: ఆర్టికల్ 262 ప్రకారం నదీ జలాల వివాద పరిష్కారానికై పార్లమెంట్ అంత రాష్ట్ర నదీ ట్రీబ్యునల్ ను ఏర్పాటు చేయవచ్చు. దీనికి అనుగుణంగా 1956లో అంతరాష్ట్ర నదీ జలాల చట్టాన్ని చేశారు. ఇప్పటికీ 8 ట్రీబ్యునల్స్ ను ఏర్పాటు చేశారు. అవి. నర్మదా ట్రీబ్యునల్ (1969), కృష్ణా ట్రీబ్యునల్ (1969), గోదావరి ట్రీబ్యునల్ (1969), రావి-బియాస్ ట్రీబ్యునల్ (1986), కావేరి ట్రీబ్యునల్ (1971), కృష్ణా జలాలపై రెండో ట్రీబ్యునల్ (2004), వంశధార ట్రీబ్యునల్ (2010), మహాదమి ట్రీబ్యునల్ (2010).

9. అంతరాష్ట్ర మండలిని తొలిసారిగా ఏర్పాటు చేశారు?
1) 1950 2) 1956
3) 1990 4) 1996

జ. 3;
వివరణ: కేంద్ర-రాష్ట్రాల మధ్య సమస్యల పరిష్కారానికై, పరస్పర సహకారానికై అంత రాష్ట్ర మండలిని ఏర్పాటు చేయాలని ఆర్టికల్-263 తెలుపుతుంది. అంతరాష్ట్ర మండలిని భారత రాష్ట్రపతి ఏర్పాటుచేస్తే దీనికి పదవీరత్యా ప్రధాన మంత్రి చైర్పర్సన్ గా వ్యవహరిస్తాడు. అన్ని రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రులు; డిప్యూటీ, పుదుచ్చేరి, జమ్మూ-కశ్మీర్ ముఖ్యమంత్రులు; శాసన సభలు లేని కేంద్రపాలిత ప్రాంతాల పాలకులు; ప్రధానమంత్రి నియమించే ఆరుగురు కేంద్ర మంత్రులు ఇందులో సభ్యులుగా ఉంటారు. ఆర్.వెంకట్రామన్ రాష్ట్రపతిగా ఉన్నప్పుడు 1990లో తొలిసారిగా అంతరాష్ట్ర మండలిని ఏర్పాటు చేశారు. ఆ సందర్భంలో భారత ప్రధాన మంత్రి వి.పి. సింగ్.

10. కింది వాటిలో రాజ్యాంగబద్ధమైంది ఏది?
1) నీతి ఆయోగ్ 2) మండల సంఘాలు
3) ఆర్థిక సంఘం 4) పైవన్నీ

జ. 3;
వివరణ: కేంద్ర-రాష్ట్రాల మధ్య ఆర్థిక వనరుల పంపిణీకై అవసరమైన సూచనలు ఇవ్వడానికి ఆర్టికల్-280 ప్రకారం ఆర్థిక సంఘం ఏర్పడింది. ఇది రాజ్యాంగబద్ధమైంది. ఇందు లో ఒక చైర్మన్, నలుగురు సభ్యులను రాష్ట్రపతి

నియమిస్తారు. దీని పదవీకాలం ఐదేళ్లు. కె.సి. నియోగి మొదటి ఆర్థిక సంఘం చైర్మన్ కాగా; ఎన్.కె. సింగ్ ప్రస్తుత 15వ ఆర్థిక సంఘం చైర్మన్. నీతి ఆయోగ్, మండల సంఘాలు రాజ్యాంగేతర సంస్థలు నీతి ఆయోగ్ కేంద్ర కేబినెట్ ఉత్తర్వు ద్వారా 2015 జనవరి 1న అమలులోకి వచ్చింది. పార్లమెంట్ చట్టం ద్వారా 1956లో 5 మండల సంఘాలు ఏర్పడితే, 1971లో ఆరో మండల సంఘం ఏర్పడింది.

11. భారత రాష్ట్రపతి వద్ద ఉండే నిధి/ఖాతా పేరేమిటి?
1) భారత సంఘటిత నిధి
2) భారత అగంతుక నిధి
3) భారత ప్రభుత్వ ఖాతా 4) పైవేవి కావు

జ. 2;
వివరణ: రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్-267 ప్రకారం ఏర్పడిన భారత అగంతుక నిధి రాష్ట్రపతి వద్ద ఉంటుంది. ప్రకృతి వైపరీ త్యాలు, క్షామం వంటి అత్యవసర సందర్భాల్లో అయ్యే వ్యయాన్ని భరించడానికి రాష్ట్రపతి వద్ద ఉన్న ఈ ఖాతా నుంచి చెల్లిస్తారు. దీని నుంచి చెల్లించే చెల్లింపులకు పార్లమెంట్ అనుమతిని తర్వాత పొందవచ్చు. 1950లో అగంతుక నిధి చట్టం ప్రకారం 15 కోట్లతో దీనిని ప్రారంభించారు. రాష్ట్ర స్థాయిలో రాష్ట్ర అగంతుక నిధి రాష్ట్ర గవర్నర్ ఆధీనంలో ఉంటుంది.

12. మొదటి పరిపాలనా సంస్కరణల కమిషన్ చైర్మన్ ఎవరు?
1) కె.హనుమంతయ్య
2) మొరార్జీ దేశాయ్
3) పి.వి. రాజమన్నార్
4) ఎమ్.సి. సెతల్వాడ్

జ. 2;
వివరణ: పరిపాలన రంగంలో సూచనలు చేయడానికి 1966లో మొరార్జీ దేశాయ్ నాయకత్వంలో మొదటి పరిపాలనా సంస్కరణల కమిషన్ ఏర్పాటు చేశారు. 1967లో మొరార్జీ దేశాయ్ ఉప ప్రధానిగా బాధ్యతలు చేపట్టాక దీనికి రాజీనామా చేశారు. ఆ సందర్భంలో దీనికి కె.హనుమంతయ్య అధ్యక్షత వహించారు. 1970లో ఈ కమిషన్ సమర్పించిన నివేదికకు తుది రూపం ఇవ్వడానికి ఎం.సి. సెతల్వాడ్ నేతృత్వంలో నిపుణుల కమిటీని వేశారు. ఈ కమిటీ 20 నివేదికలతో 581 సూచనలు చేసింది.

13. రాష్ట్రాలకు మరిన్ని అధికారాలకై 1977లో కేంద్రానికి మెమోరాండం సమర్పించిన రాష్ట్రం?
1) పశ్చిమ బెంగాల్ 2) కేరళ
3) తమిళనాడు 4) మహారాష్ట్ర

జ. 1;
వివరణ: పశ్చిమ బెంగాల్ లో 1977లో అధికారంలోకి వచ్చిన సీపీఎం పార్టీ (జ్యోతిబసు ముఖ్యమంత్రి) రాష్ట్రాలకు మరిన్ని అధికారాలకై కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఒక మెమోరాండం సమర్పించింది. అఖిల భారత సర్వీసులను రద్దు చేయాలి; కేంద్ర ఆదాయంలో రాష్ట్రాలకు 75 శాతం వాటా ఇవ్వాలి; ఆర్టికల్ 356, 357, 360లను రద్దు చేయాలని మొదలగు సూచనలు చేసింది.

14. కేంద్ర, రాష్ట్ర సంబంధాల పునఃపరిశీలనకై ఆర్.ఎన్. సర్కారియా కమిషన్ ను నియమించినప్పుడు భారత ప్రధాని ఎవరు?
1) మొరార్జీ దేశాయ్ 2) చరణ్ సింగ్
3) ఇందిరా గాంధీ 4) రాజీవ్ గాంధీ

జ. 3;
వివరణ: కేంద్ర-రాష్ట్ర సంబంధాల పునః

పరిశీలనకై 1983లో ఇందిరా గాంధీ (కాంగ్రెస్) ప్రభుత్వం రంజిత్ సింగ్ సర్కారియా కమిషన్ ను నియమించింది. ఇది రాజీవ్ గాంధీ ప్రధానిగా ఉన్నప్పుడు 1987లో 247 సిఫార్సులతో తన నివేదికను సమర్పించింది. ఈ కమిషన్ కు సర్కారియా చైర్మన్ కాగా ఎన్.ఆర్. సేన్, బి. శివరామన్లు ఇతర సభ్యులు.

15. రాష్ట్రాలకు మరిన్ని అధికారాలు కల్పించాలని ఆనంద్ మూర్తి సాహెబ్ తీర్మానం చేసిన రాజకీయ పార్టీ?
1) పంజాబ్ కాంగ్రెస్ పార్టీ
2) అకాలీ దళ్ పార్టీ 3) నేషనల్ కాన్ఫెడరేన్స్
4) లోక్ మువ్

జ. 2;
వివరణ: పంజాబ్ లోని అకాలీ దళ్ పార్టీ 1973లో ఆనంద్ మూర్తి సాహెబ్ గ్రామం వద్ద సమావేశమై రాష్ట్రాలకు మరింత అధికారం కల్పించాలని తీర్మానం చేసింది. ఇందులో ముఖ్యమైంది రక్షణ, విదేశీ వ్యవహారాలు, రైల్వేలు, కరెన్సీ, తంతి తపాలా మినహా మిగిలిన కేంద్ర జాబితాలోని అంశాల న్నింటిని రాష్ట్ర జాబితాలోకి మార్చాలని తీర్మానించింది.

16. కేంద్ర-రాష్ట్ర సంబంధాల పునఃపరిశీలనకై ఎం.ఎం.పూచి కమిషన్ ను ఏ ప్రభుత్వం నియమించింది?
1) ఎన్.డీ.ఎ ప్రభుత్వం
2) నేషనల్ ఫ్రంట్ ప్రభుత్వం
3) యూపీఎ ప్రభుత్వం
4) యునైటెడ్ ఫ్రంట్ ప్రభుత్వం

జ. 3;
వివరణ: మన్మోహన్ సింగ్ నేతృత్వంలోని యూపీఎ ప్రభుత్వం 2007లో కేంద్ర-రాష్ట్ర సంబంధాల పునఃపరిశీలనకై మదన్ మోహన్ పూచి నేతృత్వంలో మరో నలుగురు సభ్యులతో కమిషన్ ను నియమించింది. ఇది 2010లో 7 అధ్యాయాలతో 273 సిఫార్సులతో ఒక విస్తృతమైన నివేదికను సమర్పించింది. భారతదేశ సమైక్యతకు, సమగ్రతకు 'సహకార సమాఖ్య వ్యవస్థ' అవసరమని సూచించింది.

17. సాధారణంగా రాష్ట్ర జాబితాలోని అంశాలపై శాసనం చేసే అధికారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికే ఉంటుంది. కానీ కొన్ని ప్రత్యేక సందర్భాల్లో రాష్ట్ర జాబితాలోని అంశాలపై కూడా శాసనం చేసే అధికారాన్ని కేంద్రానికి కల్పిస్తున్న ఆర్టికల్స్?
1) 245, 246, 247, 248
2) 249, 250, 252, 253
3) 256, 257, 258, 259
4) 260, 261, 262, 263

జ. 2;
వివరణ: ఆర్టికల్-249 ప్రకారం జాతీయ ప్రయోజనం దృష్ట్యా రాజ్యసభ 2/3వ వంతు మెజారిటీతో రాష్ట్ర జాబితాలోని అంశాలపై కూడా శాసనం చేయమని కోరితే పార్లమెంట్ శాసనం చేస్తుంది. ఆర్టికల్-250 ప్రకారం అత్యవసర పరిస్థితి అమలులో ఉన్నప్పుడు కూడా రాష్ట్ర జాబితాలోని అంశంపై కూడా పార్లమెంట్ చట్టం చేస్తుంది. ఆర్టికల్-252 ప్రకారం రెండు లేదా ఎక్కువ రాష్ట్రాలు వారి ఉమ్మడి ప్రయోజనం కోసం రాష్ట్ర జాబితాలోని అంశంపై కూడా చట్టం చేయమని పార్లమెంట్ ను కోరవచ్చు. ఆర్టికల్-253 ప్రకారం అంతర్జాతీయ ఒప్పందాల అమలుకు రాష్ట్ర జాబితాలోని అంశం మీద కూడా పార్లమెంట్ చట్టం చేస్తుంది.

